

BÁRC S és VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer:
vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadó
Skribanek Géza.

Egész évre 8 kor, félévre 4 kor, negyedévre 2 kor.
Nyilttár sora 40 fillér
Hirdetések nagyság szerint

A kis birtokosok és a kisbirtok hiteléről.

A kisbirtokos és kisbirtok hitelét vagy kényelem szeretetből, vagy tudatlanságból, vagy felületes vizsgálódás eredményeképpen igen sokan összezavarják. A nagy közönséget e tekintetben nagy részt a napilapok közgazdasági rovatvezetői befolyásolják s így elhitették azt, hogy e két fogalom ugyanegy. Ebből a téves hitből keletkeztek és keletkeznek aztán azok a zavaros fogalmak és óriási károk, melyeket ma már mindenki, a ki gondolkodik, nyugodtan megállapíthat.

Mikor az 1898. évi XXXIII. t.-cz alapján az Országos Központi Hitelszövetkezetet, megalakították, mindenki nagy reményekkel nézett elébe és azok, a kik ezt az alkotást úgy fogták fel, hogy azt a kisbirtokosok személyes hitellel kielégítése forrásul alapították, nem is csalatkozhattak benne, mert erre a célra kitűnően bevált, fejlődésképes, áldás jön a nyomába és tényleg hízagpótló intézménynek bizonyult.

Egyetlen egy kifogást lehetne ez alapítás ellen tenni és ez az, hogy már ma is, mikor még csak 1500 hitelszövetkezet ügyeit kell a központban adminisztrálni, hitellel ellátni, a központi vezetés egy kisé nehézkes és lassu.

Ezen az állapoton, ha még ma nem is, de némsokára okvetetlen változtatni kell.

Csak hozzávetőleges kimutatást teszek és ki fog tűnni, hogy milyen óriási méretű munka földolgozása vár az Országos Központira.

Ma az 1500 szövetkezet mindenikére átlag számítsunk csak 300 tagot, ez 450,000 tag; számítsuk, hogy ezek egyharmada hitelgénynyel lép föl, — ez már 150,000 hitelügylet teljes lebonyolítása. Jóval nagyobb számban, mint Magyarország akármelyik pénzintézetének összes ügyei. Igaz, hogy az összeg nem mulja, felül az ötven millió koronát mert nagyrésze ezeknek apró kölcsön ügylet és épen mert kis és nem kerek összegekről van

szó, a kamat kiszámítása is sokkal nehézkesebb, mint egy nagy pénzintézeté.

Ilyen óriási munka-halmaz mellett méltánytalanságot követne el mindenki, a ki az Országos Központi Hitelszövetkezet eljárását gáncsolni, vagy kissebbíteni akarná.

A fejlődés meghozza a föltétlenül szükséges decentralizációt, hogy csakis a legfőbb vezetés maradjon meg a mai Országos Központ kezében.

A mikor ez majd bekövetkezik, meglesz a kisgazdák hitelének kérdése hazánkban oldva olyan ideálisan, hogy büszkén, bátran példányképpül mutathatjuk fel azt a szervezetet a művelt külföldnek is és hiszem, hogy e szervezetben nyújtott példát sokan fogják utánozni.

A kisbirtok hitelének kérdésében alig történt még valami. A mi történt, az is több kárt, mint hasznot okozott. A kisbirtok hitelének járadék-szerűnek kell lennie és a járadék nem mulhatja felül a kisbirtok évi jövedékét. Ha a kisbirtok méltányos hitelét uzsorás kamatra vett pénzzel és nem járadék-szerű kölcsönrel elégitik ki, — a mint ma rendszerint történik — ugy az értelmesebb kisbirtokost, hogy földjét megtarthassa, rablógazdaságra kényszerítik, hogy a föld hozadéka az uzsorás kamatot behozza. Ez azonban előbb-utóbb a föld kimerülésére vezet és bár lassabb tempóban, de mégis a jómódu és józanul gazdálkodó kisbirtokos kisbirtoka az adóságokba eluszik. Csakhogy ekkor már a hitelező is egy kizsartolt birtokhoz jut, melyet vagy megtart magának, vagy hitelbe eladva becsap vele egy jóhiszemű adósság mentes földmivest, a ki többi birtokának hozadékából törlesztgeti e terhes tartozást és ugyanabba a hinárba jut, — ez már igazán önhibáján kívül — melyből elődje teljes vagyoni romlása árán kimenekült.

Mondhatom, szép menekülés!

E fenti kép azonban a munkabirò, a föld hozadékát kiforszoló földmives sorsát ábrázolja.

A hitellel bánni nem tudó

ősei nyomán egyszerű eszközökkel gazdálkodó kisebb intelligenciájú kisbirtokos kis birtoka két-három év alatt már a hitelező kezében van. Így kerül a földmives birtoka uzsorás kézbe, így lesz a jó magyar parasztból elzüllött munkás, így nézzük mindnyáján összetett kézzel, hogy a talajt a földmives lába alól ki lehessen vonni és még csodálkozunk, hogy ha az állam törvényei által támogatott módon kol-dusbotra juttatva, a vándorbotot veszik kezükbe és jobb hazát keresnek.

Nem vagyok pessimista, hanem optimista. Inkább szebbnek és jónak látok minden képet, mint mások, de mint a ki hazarészünk több vidékét alaposan ismerem, nyugodtan állítom, hogy a mai elszegényedés és vagyoni romlás egyik legfőbb oka a mai hitelviszonyok mellett kifejlődött és lábrakapott kisbirtok hiteléből származik.

Útött a tizenkettedik óra! Most már vagy tenni kell valamit, vagy összetett kézzel kell néznünk, hogy turbulens czellen-gők a városok széleit elfoglalják és a közbiztonságot veszélyeztes-sék. Támogatnunk kell a kifosztott és nyomorba jutott elemekivándorlásában, avagy a megindult veszélyes irány elé gátat vetni és gyorsan, de nagyon gyorsan a hatályos orvosszerekkel előállani és a gyógyítást megkezdeni.

Az orvosság módjáról is akarok egy pár szót szólni.

A kisbirtokos hitelének fokozottabb mértékben leendő gyakorlására buzdítandó az Országos Központi Hitelszövetkezet és esetleg a koemány vagy országgyűlés által felszólítandó, hogy fokozottabb mérvben alapítson hitelszövetkezeteket. Tegyen meg mindent és hasson oda, hogy még a legrejtettebb havasi faluban is a földmivesek szövetkezeti érdekhálózatba lépjenek. Vegye igénybe e munkánál a felekezetek papjait és tanítóit, az állami és megyei tisztviselőket, a gazdasági egyleteket, a jobb indultu földbirtokosokat és egyáltalán minden jobb gondolkodásu em-

bert, minden egyelet, kultur-intézményt, hogy a szövetkezeti érdekhálózat minél előbb teljesen kiépíthessék.

Jövesse, menessen, járasson szakértő tanítókat országszerte; alapítsa a szövetkezeteket tömegesen; vegye kezelése alá az elzülésnek indult nagy tömeget és mentse meg még hazánkban azt az értékes munkaerőjét, a mi még ma megmenthető, mert csak akkor tett az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelességének mindenben eleget, ha a munkát teljes erejével kezébe veszi és azt diadalra is viszi.

A kisbirtok hitelére még nincsen meg a megfelelő szerveztünk. Annak éppen olyan hajlékonynak, olyan kis egyedek részéről is hozzáférhetőnek kell lennie, mint az Országos Központi Hitelszövetkezetnek. A kölcsön nagyságának értéke relativ, a kölcsönkérő vagyoni viszonyával áll arányban. Egy dúsgazdag birtokosnak egypár százezer koronás kölcsön — nem nagy kölcsön; egy száz koronás kölcsön nekem szintén nem nagy kölcsön, — de egy két-három holdas kisbirtokra egy száz koronás kölcsön már elég nagy kölcsön.

Ugy kell tehát ezt a még nem levő intézményt szervezni, hogy még száz koronás járadék-kölcsönök is adhasson. És úgy kell ennek az intézménynek berendezve lennie, hogy szükség esetén összesen egy pár száz millió járadékot is boesáthasson ki. Mert én nem a bankok adataiból, hanem a vidék eladósodottságából számítok és biztosan veszem, hogy több, mint hatszázötven millió korona a kisbirtok azon terhe hazánkban, melyet járadék-adósságá kell átalakítani.

Ilyen ezélra lenne fejlesztendő alapszabály módosítással, állami garanciával és támogatással az Országos Központi Hitelszövetkezet, már csak azért is, mert ennek az intézménynek a vidéki hitelszövetkezetek vezetőségében meg volna a már eddig is ellenőrzött és vezetett gárdája és pedig sok ezer jóra való ember, a kiket ilyen ezélra jól felhasználhatna. És ezek naponkint csak szaporodni fognak.

Hibás lépésnek tartanám, ha akármilyen okból a kisbirtokos és a kisbirtok hitelének kielégítését két önálló, egymással szerves kapcsolatban nem levő intézményre bízánk.

Azt nem is tartom szükségesnek fejtegetni, hogy a kisbirtok hitele, mert koezkázattal nem jár, olesőbb legyen valamivel, mint a kisbirtokos hitele, mert ez utóbbi biztonsága a személy kvalitásától is függ.

Dr. Gidófalvy István
kir. közjegyző.

H i r e k.

— **Közgyűlés.** A Barcsi Ipartestület e hó 2-ikán, vasárnap délután tartotta tisztújító közgyűlését, mely a következő eredménnyel végződött: Elnöknek újból nagy lelkesedéssel Baumann Lászlót választották meg, jegyző is maradt a régi, Kugler Ferencz. Pénztárnok lett Schlichter József. Előjárósági tagoknak megválasztottak: Vidik Sándor, Berger Miksa, Bradies Dezső, Fleischaker Károly, Weisz Jakab, Dudás József, Nemsich Samu, Sculhoff Simon, Oberitter Adolf, Oberitter Antal, Domján János, Bors Imre. Számvizsgálók: Farkas Sándor, Szenicza Ferencz, Spirk János.

— **A barcsi iparosok bálja.** A Barcsi Ipartestület által rendezett bál, mely e hó elsején, szombaton este folyt le a Nemsics féle szálloda nagy termében

mint minden évben, ugy ez alkalommal is, kitűnően sikerült. A szálloda termei szorongásig megteltek közönséggel, kik közt képviselve volt a társadalom minken osztálya. A tánczeremben vigan folyt a tánc, s kitűnő hangulat lengte át az egész társaságot, a szünóra alatt még csak fokozódott a jó kedv. Nemsics kitűnő borei, jóízű ételei s a cigányzene szép dalai mellett. Mi sem mutatja jobban az est sikerültét, mint az, hogy világos reggelig folyt a tánc. Anyagilag is szép siker koronázta a mulatságot. Ugyanis 36 korona tiszta jövedelem maradt a multság befolyt jövedelméből az ipartestület javára.

— **Jégghiány.** Aggódhatnak a vendéglősök és mészárosok, de aggódhatnak a közönség is, hogy az idei tél eddig nem csinált jeget s üresen állanak a jégvermek. Mi lesz majd a hussal kánikulában? A jéggyárakra kell majd szorulniok vendéglőseinknek, ha a tél még meg nem könyörül rajtuk. A multkori havazással mutatkozott télies idő csakhamar enyhére vált, másnap a hó már elolvadt. Vajjon lesz-e ezután már jegünk?

— **Mátyás, az igazságos király szobra.** Husz év előtt Kolozsvár mozgalmat indított, hogy Magyarország nagy királyának, Mátyásnak az igazságosnak szülővárosában méltó szobor állíttassék. A szobor költségeit a nemzettől kértük s a biztató reményre elkészült a szobor, mely ma az ércz öntőben készen már csak a felállításra vár. Egyelőre ennek útjában áll az a sajnálatos körülmény, hogy a szükséges költségre még mintegy 60.000 korona hiányzik.

Kolozsvár közönsége a lehető megtette, de kimerült s így kénytelen a magyar haza ama fiahoz fordulni kérés szavával, kik a nagy király emléke iránt való kegyeletből e ezélra áldozni készek és képesek. A hazafias adományok vagy közvetlenül vagy pedig bármelyik fővárosi vagy vidéki hírlap szives közvetítésével a Mátyás szobor bizottsághoz Szvaesina Géza kir. tanácsos polgármester kezeihez, Kolozsvár czim alatt küldendők be.

T Á R C Z A.

Álarczos bál.

(Folyt. és vége.)

Az udvarhölgy titokzatosan intett s tovarébbent s esupa intimitást kérdezt vagy mondott a többi pesti vendégeknek is. Ezek hűledeztek? Ki lehet az a szőke démon, aki mindnyájunkat ismeri, s akit ők éppenséggel nem ismernek. Mind a hatan körülrajongták az ismeretlen mindentudót, aki kedélyesen és szellemesen kaczerkodott velük. Udvaroltak neki s ostromolták, árulja el inkognitóját.

— Majd éjfélt után, felelte a pajkos udvarhölgy. Legjobban Tihamér lángolt, a nőgyógyász, aki kísérelül szegődött az udvarhölgynek s mihamar a legvakmerőbb szerelmi vallomásokkal ostromolta. Közbe ivott is a jó fiu s ilyeténformán eszevegett:

— Ha lány vagy, elveszlek, ha asszony, meghalok érted.

A kis szőke pedig édesen kaczagott.

Se leány nem vagyok, sem asszony.
— Hát ki?
— Szerető. Már tudniillik, szeretek valakit.

És azzal elszaladt. Tihamér pedig okoskodni kezdett.

— Ha szerető, akkor csakis Kondor szeretője lehet. Csak ő ismertethette meg veled a mi kilétünket. Hát szeretője van a járásbíró urnak? Két évvel a házasság után? Ebben a kis fészekben? No, ez igazán érdekes.

Ejfélt ütött az óra, s a hat idegen körülfogta a pajkos mindent tudó udvarhölgyet.

— No most, le az álarczezal! Tovább nem várunk. Látni akarjuk őt, aki mindent tud.

Tihamér már karon is fogta a rejtélyes hölgyet, míg a merész Forray az álarczot akarta leoldani az arczáról, mikor egy spanyol grand lépett közbe.

Uraim, a hölgy inkognitóját nem szabad megsérteni.

De éjfélt már elmúlt! Hangzott a válasz.

Ez igaz. Menjünk tehát egy külön

szobába, nehogy a nagy és általános leplezés itt a nagy nyilvánosság előtt történjék.

De csak azzal a kikötéssel uraim ha én csak akkor veszem le álarczomat, amikor nekem jól esik.

Önök tehát jogai vannak e hölgyhöz? kérdezte Tihamér doktor.

A grand némán meghajolt!

Kondor, Kondor, mit szól majd a feleséged? szólt szemrehányó hangon a nőgyógyász.

Ne személyeskedjünk, urak harsogta a spanyol grandnak öltözött nőgyógyász, menjünk inkább a szeparéba.

A különszobába érve, az udvarhölgy lerántotta álarczát. Bájos, kékszemű, mosolygó, piros arcu nőcske volt Kondor Nellike. Sokat ittak, nagyon jó kedvük volt.

Egyedül a grand tartotta meg álarczát. Tudta róla mindenki, hogy Kondor, aki ilyen nem szépen mulat a felesége távollétében.

Úritem poharamat a legbájosbb udvarhölgy, a legpajkosabb szeretőre!

Felállt a spanyol grand.

Úritem poharamat Tihamér barátomra, aki nem tudja, hogy mit cselekszik.

— **Amerika felé.** Megemlékeztek már a fővárosi napilapok is a veszprémi megyei kivándorlásokról, mely mind nagyobb mérvet ölt. Most alkalmunk van lapunk egyik veszprémmegyei tudósítója nyomán — ki az ottani viszonyokat jól ismeri — egyet-mást elmondani. Tudósítónk ugyanis írja, hogy ritka a megyében az a község, honnét ne volna kivándorló. Sokat a szegénység űz ki, sokat a megzadagolás vágya vonz az új világ felé, mert vannak a kivándorlók közt jobb módú kis gazdák is. Van, ki eladja birtokát, s azon szándékkal távozik, hogy többé vissza se tér s viszont van sok, aki csak bérbe adja s úgy megy ki Amerikába, hogy pár év múlva néhány ezer forinttal térjen vissza. A szegényebb osztály különösen szalad a nyomor elől. Soknál azt veszik észre, hogy egyik reggel csukva van a kis viskó kapuja, lakói az éjjel ott hagyták csendben tüzhelyüket s mennek Amerika felé. Vannak községek, mint Gecse-Gyarmat, Vanyala, Nyögér, Csóth, stb., melyekben alig maradt néhány lakos, csak az öregek és beteges emberek maradtak itthon, 12 éves fiút és leányt már alig látni a falvakban, ezeket is kiviszik Amerikába.

Az újvilágban a gyáraknál és bányáknál kapnak munkát napi 1 dollártól 3 dollárig, sőt feljebb is. Bizony szomorú állapot, hogy a magyar már meg sem tud élni hazájában, hanem ki kell vándorolnia tengeren túl messze idegenbe, ott jobban méltatják munkáját, munkája után meg van a tisztességes kenyere, sőt szerezni is tud.

— **Ebredés** ezimen új politikai helyzet indult, melynek most jelent meg a rendkívül tartalmas negyedik száma. A magyar ipar és iparos érdekeit védő, az önálló vámterület programját valló, szép kiállítású újság szerkesztője Garai József, a fővárosi zurnalistikának ismert jeles tagja, főmunkatársa; dr. Horváth Gyula országgyűlési képviselő, kiadótulajdonosa pedig Misoga Sándor nagyiparos, aki egy-

Tihamér felfortyant.

Mit, még te beszélsz. Megállj megmondom a feleségednek.

Oriási derűtség.

Tihamér ülven a bájos ismeretlen mellett, csodálatos hévvel udvarolt. A hölgy csak hallgatta, s mosolygott. Csak akkor kezdte magát kellemetlenül érezni, mikor a nőgyógyász ezeket a szavakat sugta a fülébe.

Hagyja itt ezt a Kondort. Hisz neki hites felesége van. Jöjjön, gyönyörű lakást rendezek be a fővárosban s turbékolni fogunk, mint a galambok.

A hölgy elvörösödött, nem válaszolt s gyorsan felállt.

E pillanatban kinyílt az ajtó s egy öreg ur lépett be.

Hát ide szöktetek? No lám, alig bírtalak megtalálni. Hát ezek azok a pesti pajtások? Uraim örülök, hogy jól érzik magukat. Ennek a büszke grandnak én az apósa vagyok, szólt Kondor felé mutatva, s ennek az ördögös menyecskének az apja.

Tehát mégis a felesége! hangzott a kiáltás.

Bocsásson meg asszonyom!

Megbocsátok, nevetett az asszonyka ilyen jól még nem mulattam.

Veszedelmes játék, ha kedves papája be nem lép, ledöntöm a lámpást s megcsókolom.

Az asszonyka otthagya a felhevült urat, hazahajtatott férjével s fáradtan dült a férfi széles vállára.

Jules.

szerszám-társzerkesztő is. Vezérezikkeit Kossuth Ferencz, Inezedy László s több kiváló ellenzéki politikus írja, tárczáit pedig legjelesebb íróink. A harmadik számban Farkas Emőd tollából s Fehértemplomi hősök ezimen érdekesítő regény kezdődött. Az Ebredés előfizetési ára: egész évre 8, félévre 4 és negyedévre 2 korona. Tehát a legolcsóbb politikai hetilap. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal IV., Váci-utca 21.

CSARNOK.

Somogyvármegye multját illető feljegyzések.

Dr. Csánky Dezső Magyarország történelmi földrajza. főt. Csányi Ferencz somogyvármegye multja füzete nyomán írta:

Héjjas Dániel.

(Folytatás.)

Malatka (Malaczka) 1458-ban Vránai perjelségé volt Udvarhely s Bélavár között.

Malomelej 1378-ban Babócsa vidékén, Marticza 1376-ban Vránai perjelségé Berzenze körül.

Medes 1424-ben Henved folyó mellett Atád vidékén.

Monyorós 1406-ban Tarany vidékén.

Netécs 1398-ban Babócsához tartozott. Netecsmezeje — Onetecs — 1377-ben Berzenze és Udvarhely mellett.

Nyires 1378-ban Babócsához tartozott.

Orolya 1498-ban Bareshez tartozott.

Orczal 1406-ban Berzenze vidékén.

Ór 1406-ban berzenzei urodalom-ban volt.

Felsőpáczod — Alsópáczod 1356-ban faluk voltak, ma pusztá 3fa mellett.

Palana 1467-ben Heresznye és Zsitva közt. Pelenze 1479-ben Bares tartozékavolt.

Vadum Péterfalva 1429-ben Atád és Szob vidékén.

Pogánd 1479-ben Bareshez tartozott.

Pósafalva 1454-ben Atád és Tarany vidékén.

Prédicz 1489-ben Bareshez tartozott.

Pricsvő 1406-ban Berzenzehez tartozott.

Ranyamellék 1352-ben Nagy Atádtól délre volt a Ranya-Rinya mellett.

Rázmicz 1378-ban Babócsa vidékén.

Rigóczmelléke 1437-ben Darány és Bares között. Ma a rigócezi pusztá.

Saultelek 1396-ban Atád és Hosszú-falu között.

Simoni 1424-ben ma Simongát.

Szanissló 1377-ben Berzenze és Udvarhely mellett.

Szarvas 1494-ben Kohány és Lábod mellett.

Szemere 1454-ben Berzenze, Udvarhely és Tarany vidékén.

Bares Zent Mihály, 1536-ban Bareshez tartozott.

Zerdahely 1429-ben Atád és Tarany vidékén.

Sztank — Istank — 1417-ben Pákozds Bakházával együtt szerepel, Babócsa vidékén.

Tamásháza 1378-ban Babócsa, Bares körül.

Telek — Nagy és kis Thelek — pápai 10-ed lajstromba 1406-ban 3fa körül.

Tótfő 1399-ben Zsitva és Heresznye között.

Ugron 1467-ben Bares Csokonya Babócsa vidékén.

Urbánfalva 1454-ben Tarany és Atád vidékén.

Vecsénye 1454-ben Berzenze mellett.

Zedereg 1398-ban Babócsához tartozott.

Zsikva 1349-ben, ma a zsitfai pusztá. Ha végig gondolunk e faluk nevein s elő vesszük Somogyvármegye térképét s a most meglévő falvak közé oda képzeljük ez eltűnt falukat, igazolva látjuk amaz állításomat, hogy kicsinyek voltak általában a faluk. 1726 évi adóírás szerint Tarany 6 frtot, Ujnép is 6 frt adót fizetett.

Könyved 3 frtot. Ma Tarany legalább 8 vagy 10 annyi lakóssal bír, mint Ujnép.

A török uralom alatt is össze — csoportba mehettek a kisebb faluk lakói, hogy bátrabban, biztosabban lehessenek. A régi épületek fa és sárból voltak, könnyű szivvel ott hagyták a lakosok falvaikat.

A ma létező faluk megvoltak, Ujnép p. o. 1352-ben mint falu említették, Babócsa 1348-ban mint város említették, a török duláskor csak 3 házból állt. A somogy megyében elpusztult faluk száma 450 vagy még talán több s lehet. Ennyit találtam feljegyezve.

A most is meglévő falukról hol lehet bővebb felvilágosítást találni, szívesen tudatom, ha kívánja valaki!

E somogyország nemesak nagysága de termékenysége miatt is igen kedvelt volt, földművelés, baromtenyésztés s vadászatra — nagyuri passzióra igen alkalmas, kaptak is rajta. 728 birtokosa volt e megyének a Hunyadiak korában.

A nevezetesebb s főbb birtokosokról ha lehet s ha szükséges, írni fogok.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindnyájan, kik érte irnak, díjtalanul kapnak egy próbaküldeményt és egy száz oldalas könyvet, postán, jól becsomagolva. Ez a legesodálatraméltóbb „**Csoda gyógyszer**“, mely eddigelé is ezer és ezer embert ment meg, kik ifjúkori kiesapongásaik következtében némi betegségekben és elvesztett férfi-erőben szenvedtek.

Ezen okból határozta el az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert, egy magyarító könyvet kisérletben ingyen küldeni. Ezen házigyógyszerrel a betegség otthon is gyógyítható. És mindazok, kik ifjúkori hibás életmód, kiesapongások folytán krónikus bajokban és szellemi gyengeségekben szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat.

A gyógyszer közvetlen a beteg idegekre és szervekre hatván, csodálatra méltó eredménynyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és ifjak irhatnak a „*State Medical Institute*“nak, az alább jegyzett cím alatt, ahonnan a csomag azonnal meg fog nekik küldetni.

Az intézet első sorban azokat óhajtja megmenteni, kik gyógykezelés végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbaküldemény mutatja, hogy mily könnyen gyógyulhatunk ki otthon is ezen borzasztó betegségből. Az intézet kivételt nem tesz, mindenki irhat a gyógyszerért bárholon is, magyarul, mire neki postafordultával, diskrétül alatt, ingyen egy gyógyszerküldeményt magyarító könyvvel együtt, küldetik meg.

Irjon Ön még ma. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartamát senki sem gyanítja.

A levél következőképpen czimzendő: **State Medical Institute, 6906. Elektron Building, Fort Wayne, Ind., Amerika** és minden levél bérmentesítendő.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit.

Magyar Franklin-Társulat kiadása Remekírók

czim alatt együtettül szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben, adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

- *Arany János Kisfaludy K.
- *Arany László Kisfaludy S.
- *Balassa Bálint Kölcsey F.
- *Bajza József Kossuth L.
- Borzsenyi Dániel Madách Imre
- Csiky Gergely Mikos K.
- Csokonay V. M. Pázmán Péter
- Czuczor Gerg. Petőfi Sándor
- *Deák Ferencz Reviczky Gy.
- Eötvös József Széchenyi I. gr.
- Fazekas Mihály *Szigligeti E.
- *Garay János Teleki L. gr.
- Gyöngyössy I. *Tompá M.
- Gvadányi J. *Vajda János
- Kármán József *Vörösmarty M.
- Katona József Zinyi Miklós
- Kazinczy Fer. műveit
- *Kemény Zsigm.

Népies lyra Népballadák Kuruczoköltészet

*A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja. ezen írók művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 testes kötete felöleli a legbelsőbbet, a mit a magyar szellem teremtett és hitva van arra, hogy minden családi könyvtár gerince legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Költése pályanyertes, művészi, erős

angol vászonkötés, a papírja fementes, soha meg nem sárguló; betűi külön a czélna készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatának a jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontul minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőknek külön kedvezményképp a most megjelenő új magyar Shakspeare kiadás, 6 vaszkos kötetben, diszkrétésben 20 korona — kivételesen árban szállítatik. holott a kiadás bolti ára 30 korona, és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Shakspeare remekait e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben tölthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 korona Remekírók előfizetőknek, ha a két mű együttesen rendeltetik meg.

Sajtó alá rendezik és az illető író életét és munkáinak jellemzését felölelő bevezetéssel ellátják: Alexander B. Angyal Dávid Badios Ferencz Bánóczy József Beöthy Zsolt Berzeviczy A. Bayor József Endrődy Sándor Erdődi Béla Erdélyi Pál Ferenczy Zoltán Frankó V. Gyulai Pál Heinrich G. Koroda Pál Kossuth F. Kozma Andor Léva József Négyessy L. Rákosi Jenő Riedl Frigyes Széchy Károly Szűll Kálmán Váczai János Vadnai Károly Voinovich Géza Zoltányi Irén

E fényes névsor biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megbízható szövegét adja a fölött munkáinak, s hogy minden életrajz önálló becsü munka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott „Magyar Remekírók” nagy értékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a **Teljes Magyar Shakspeare,**

a Kisfaludy-Társaság által kiadott s költőnk: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva, Arany László, Fejes, Gregh, Györy Vilmos, Lőrinczy-Lehr, Rákosi Jenő, Szigligeti által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekírószámába megy, mert azt halljuk a színpadról, ezt idézzük lépten-nyomon; átment a nemzet vérébe.

A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményes áron kapják a „Magyar Remekírók” megrendelői, vagyis a hat kötetes díszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett **20 koronáért**, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a Franklin-Társulat Budapestben.

MEGRENDELŐ JEGY.

Aláírott könyvkereskedésében
(hol): ezennel rendel

..... péld. Magyar Remekírók 55 kötet 220 kor.

..... " Shakspeare összes színművei 6 kötet 30 kor. helyett 20 kor. kedvezményes áron

..... " Shakspeare összes színműveit 6 kötetben külön (a Magyar Remekírók nélkül) 30 korona bolti áron és kéri a szállítási feltételek közlését.

Hely: Név:

A köhögést csillapítják a jól bevált és jóízű

Kaiser-féle Mell-bonbonok

2740 közjegyz. hitelesített bizonyítvány tanuskodik biztos hatásáról

köhögés-, rekedtség-, hurut- és elnyálkásodásnál.

A nem valódi visszautasítandó. Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható:

SCHÖN RICHÁRD gyógyszerárában **BARCSTELEP.**

Hirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadói hivatalában.

Előkelő bevásárlási források:

Új! Aranyozó, melylyel mindenki azonnal mozdulhat új aranyozhat: tükör- és képleket, szobrot, virágasztalt, templomestilát s.b. — Egy literes üveg 1.50, 1/2 literes üveg 3 frt. — Sport-csillagok, gyermekjátékszerek, háztartási- és ebédű asztal-kellékek utazás- és betegipólishoz való tárgyak felől nagy, képes árjegyzéket bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf ter.

NÖTHLING VILMOS magkereskedőnél

Budapesten, Calvin-tér 9.

kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakereti, vetemény- és virágmagvak. *
* Árjegyzék ingyen és bérmentve. *

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag, R. B. 86967. sz. Gyógyít és feloldit jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz haladás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza,** valamint minden **idegbetegségnél.** Azon beteg, aki 86967. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmi sem használ, ott kérem az én készülékemet megkísérletni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A kis készülék 4 kor. A nagy készülék 6 kor. könnyebb betegségeknel alkalmas az alkalmazandó. Idült betegségeknel alkalmas az alkalmazandó.

A központi elárulástól szétlététől vágy előzetes beérkezéssel a bel- és külföldi részére:

MÜLLER ALBERT BUDAPEST, Vadász-utca 42/H. O. Kálmán-utca sarok.

BUTOROK a leggyorsabból a legfinomabb kivételig legújanszában kaphatók úgy készpenzert, mint

részletfizetésre

Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél

Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy ut közepében.)
* Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. *

Kérjük **Neustein Fülöp** csuk- hashajtó-piruláit, csak rozott

melyek évek óta kitűnőnek bizonyultak és előkelő orvosok által könnyű hashajtó- és feloldó-szerül ántaltnak. — Egy doboz (15 pirula) 30 fillér.

Minden gyógyszerárában kapható.

Neustein-féle gyógyszerár, Bécs, I., Plankengasse 6.

DEHMAL KÁROLY zongora-gyáros

kizárólag kitűnő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és T^a

— József főherceg udvari szállítója, a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója

BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 6. SZÁM.

A Barcs-drávavidéki takarékpénztár veszteség-nyeremény és mérleg számlája.

TARTOZIK.

Veszteség-nyeremény számla

KÖVETEL.

	Kor.		fill.			Kor.		fill.	
Betét kamat	20056	58			Nyeremény áthozat mult évről	554	59		
Viszlesz. kamatok	29857	37			Váltó kamatok	61385	54		
Adó	5179	20			Jelzálog	11444	41		
Betét kamatadó	2005	65			Kötvény	4486	92		
Fizetések	6766	68			Előleg	603	84		
Költség	1404	09			Folyó sz.	5701	00		
Jutalék	160	00			Kezelési díjak és késedelmi kamat	5565	42		
Szolga segélyalapok	40	00			Biztosítási jutalékok	960	12		
5 százalékos tartalékalapnak	3611	00			Házbér	732	39		
Leírások: a butorról	132	00			Különbülék	116	97	91551	20
" intézeti házról	480	00							
" kérés követelésekért	1944	00	71636	57					
Nyeremény: áthozat mult évről	554	59							
" ez idei	19360	04	19914	63					
			91551	20				91551	20

Barcs 1., 1901. december 31-én.

Brodzky Károly s. k.
igazgatósági elnök.

Kronberger Manó s. k.
könyvelő.

Kondrát Imre s. k.
igazgató.

König Gusztáv s. k.
pénztárnok.

Fried Albert s. k., Fuchs Adolf s. k., Kohut Sámuel s. k., Opler Ignác s. k., Sárközy György s. k., Silberstein Sándor s. k., Somogyi János s. k., Stern Hugó s. k.
igazgatósági tagok.

Jelen veszteség és nyeremény számlát — a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva — helyesnek találtuk.

Barcs 1., 1902. évi január hó 24-én.

Révai Soma s. k.
felügy. bizotts. tag.

Stern Gyula s. k.
felügy. bizotts. elnök.

Hertz József s. k.
felügy. bizotts. tag.

Zármérleg számla

VAGYON.

TEHER.

	Kor.		fill.			Kor.		fill.	
Pénzkészlet	21128	14			Részvénytőke	200000	00		
Váltók	821080	40			Tartalékalap 1901. január hó elejével	72235	38		
Jelzálog-kölcsön	145171	00			" 5 százalékos kamata	3611	00		
Kötvény kölcsön	58986	50			Betétek	420824	18		
Előleg Lombard	4470	95			Viszlesz. váltók	435460	80		
Folyó számla fedezettel	53527	34			Átmeneti kamatok	4765	90		
" intézeteknél átmenetileg	23159	34			Házérték csökkenési alap	3840	00		
Intézeti ház	24000	00			Osztalék (fel nem vett)	34	80		
Egyébb ingatlan	3649	88			Szolgasegélyalap	280	00	1141052	06
10 db. Barcsi s. h. részvény	1000	00			Nyeremény: áthozat mult évről	554	59		
Kamat hátralék	3170	40			" ez idei	19360	04	19914	63
Ügyvédi előleg	200	00							
Házóvadék	660	00							
Butor	528	00							
Nyomatványok	234	74	1160966	69				1160966	69
			1160966	69					

Barcs 1., 1901. évi december hó 31-én.

Brodzky Károly s. k.
igazgatósági elnök.

Kronberger Manó s. k.
könyvelő.

Kondrát Imre s. k.
igazgató.

König Gusztáv s. k.
pénztárnok.

Fried Albert s. k., Fuchs Adolf s. k., Kohut Sámuel s. k., Opler Ignác s. k., Sárközy György s. k., Silberstein Sándor s. k., Somogyi János s. k., Stern Hugó s. k.
igazgatósági tagok.

Jelen mérleg számlát — a fő és mellékkönyvekkel összehasonlítva — helyesnek találtuk.

Barcs 1., 1902. január hó 24-én.

Révai Soma s. k.
felügy. bizotts. tag.

Stern Gyula s. k.
felügy. bizotts. elnök.

Hertz József s. k.
felügy. bizotts. tag.

Nyom. a barcsi könyvnyomdában.